

Historický ústav FF UHK

Posudek bakalářské práce

Autorka: Tereza Najmanová

Studijní program: B 7507 Specializace v pedagogice

Studijní obor: Historie se zaměřením na vzdělávání; Společenské vědy se zaměřením na vzdělávání

Název práce (česky): Politický a společenský vývoj Nelahozevsi v letech 1918–1938

Vedoucí práce: PhDr. Tomáš Hradecký, Ph.D.

Oponent práce: Mgr. Milan Sovilj, Ph.D.

Hodnoticí kritéria	Hodnocení
Objevnost a originalita tématu	C
Teoretická podkladová koncepce, metodika/metodologie, terminologie, struktura práce	E
Schopnost analýzy pramenů a literatury; jejich úplnost	E
Adekvátnost vyvozených závěrů	E
Stylistika, respektování gramatických norem, poznámkový aparát	C

Pozn.: Pro hodnocení se používá zavedené vysokoškolské klasifikace, tedy: A–B–C–D–E–F. Pokud diplomant obdrží v jednom (nebo více) z kritérií hodnocení F, pak je celá BP/DP považována za nedostatečnou.

Hodnocení práce:

Bakalářská práce Terezy Najmanové se věnuje politickému a společenskému vývoji středočeské obce Nelahozeves v období mezi světovými válkami. Autorka ji v úvodu prezentuje jako popis politického a společenského vývoje obce v letech 1918–1938. Ovšem někdy se jedná jen o pokus o popis (v dalším textu budou uvedeny konkrétní příklady) a neuspokojivý nástin rozboru zkoumané tematiky.

Již z obsahu a úvodu se dalo předpokládat, že s předloženým textem by mohl být problém. Pozorné čtení práce potvrdilo, že předpoklady se vyplnily. Úvod, jenž seznamuje s tematikou, použitou literaturou a prameny, postrádá zejména kritický pohled právě na literaturu a prameny. Lze se z něho dozvědět, které knihy a prameny autorka používala, ale žádná zmínka

není, jak autoři, kteří se zpracovávanou nebo blízkou tematikou již zabývali, o ni dosud psali? Jaká je kvalita použitých pramenů? Jedná se především o dvě kroniky ze Státního okresního archivu v Mělníku: Obecní kronika z let 1901–1970 a Kniha paměti, vlastně kronika farní obce Nelahozeves z let 1901–1931. V úvodu autorka občas zmiňuje lidi, kteří kroniky vedli. V pokračování textu nepřidává informacím další kvalitu, nevěnuje pozornost tomu, jak kronikáři o důležitých událostech psali, zda zdůrazňovali význam některé politické strany, jestli byli ovlivněni svou politickou příslušností nebo třeba náboženským vyznáním (u učitele a kronikáře v letech 1928–1933 Jaroslava Koláře, aktivního člena sociální demokracie, by určitě stálo za to uvést nějaký příklad).

Bakalářská práce (celkem 72 strany) je rozdělena do čtyř kapitol. První (s. 12–23) se věnuje vzniku a politickému vývoji Československé republiky a veřejné správě v meziválečném období. Zmínit vznik nového státu a jeho politického systému (zdůrazňuji *zmínit*), je pochopitelné. Věnovat však této záležitosti na základě sekundární literatury skoro deset stránek není pro bakalářskou práci přínosem. Jím by bylo, kdyby se autorka věnovala politickému a společenskému vývoji obce Nelahozeves v kontextu vzniku Československé republiky a jejího politického vývoje. Např. politického života meziválečného Československa, tedy i Nelahozevsi, se dotýkaly různé volby. Autorka se v první kapitole zmiňuje o parlamentních volbách v letech 1920, 1925, 1929 a 1935, ale v kapitole třetí o vývoji politického života v Nelahozevsi výklad s předcházejícím dostatečně nepropojuje, kromě jedné zmínky ve třetí kapitole (s. 38), v níž se vysvětluje proč Agrární strana, jedna z nejvlivnějších politických stran v meziválečném Československu, neměla v Nelahozevsi významné výsledky. Propojenost jednotlivých kapitol je pro vysvětlení problematiky a uvažování nad ní nutná. Nic takového se však v textu nenajde.

Druhá kapitola se věnuje stručné historii Nelahozevsi do roku 1918. Vznikla podobně jako první kapitola na základě sekundární literatury a zabírá dalších deset stránek (s. 24–34). Místo stručného jednostránkového, maximálně dvoustránkového výkladu o vzniku obce (v polovině 14. století) a jejího vývoje (do roku 1918) je čtenář seznamován s historií obce, jako by se jednalo o bakalářskou práci vztahující se ke středověkým dějinám. Podobně jako první kapitola nabízí také druhá kapitola spoustu vágních informací, spíše zajímavostí, jež nejsou užitečnou součástí výkladu zpracovávané tematiky. Např. výklad o vedoucí osobnosti Agrární strany Antonínu Švehlovi v první kapitole nebo popis raného dětství jednoho z nejznámějších nelahozevských rodáků slavného skladatele Antonína Dvořáka v kapitole druhé. Podobně jako v první kapitole, kde bylo možné výklad o vzniku Československa a jejího politického života propojit s politickým životem v Nelahozevsi, mohla i tematika druhé kapitoly tvořit základ pozdějšího výkladu o společenském životě v obci.

Třetí kapitola (s. 35–44) o politickém životě v Nelahozevsi se hlavně zakládá na pramenech ze Státního okresního archivu v Mělníku a na dvou kronikách: Obecní kronice a Kniha paměti. Tento druh pramenů se nepochybně ukázal být důležitým zdrojem informací. Text ale potvrzuje, že autorka nedokáže s prameny efektivně pracovat. Dokládá to i poslední (čtvrtá) kapitola (s. 45–58) věnovaná hospodářskému, společenskému a kulturnímu životu Nelahozevsi v letech 1918–1938. Vzhledem k tomu, že autorka stěžejní výklad ve třetí a čtvrté kapitole zakládá na uvedených kronikách, dalo se očekávat, že bude hlouběji analyzován styl psaní kronikářů, věnována pozornost politickému dění v jednotlivých stranách, jejich preferování, kriticky budou hodnoceny názory kronikářů na aktuálním dění. Autorka pouze několikrát velmi stručně vyjádřila své postoje, všimla si, že změna kronikáře vedla také ke změně stylu psaní (např. v roce 1929, s. 40), případně že nový kronikář (např. Josef Molík v roce 1933, s. 41) značnou pozornost věnoval politickým a hospodářským záležitostem a kulturnímu dění v obci. Místo hlubšího rozboru pramenů se v textu nacházejí nepodstatné informace, které lze v nejlepším případě nazvat zajímavostmi, nikoli údaji důležitými pro historickou práci (např. na s. 55 autorka, místo aby zhodnotila, jak psal kronikář a učitel J.

Kolář, aktivista sociální demokracie, líčí, jak se svými žáky v dubnu 1932 vysázel „na školním hřišti při okresní silnici patnáct švestkových stromků a na návsi tři javory“, s. 55).

Autorčin výklad je občas závislý na zdroji, připomíná kroniku samotnou (píše velmi podobným stylem např. o volbách a jejich výsledcích. Jen zřídka propojuje výsledky voleb v Nelahozevsi s celostátními). V práci např. chybí, jak politické strany bojovaly v Nelahozevsi o voliče, zda se nějaké významnější celostátní události promítaly na úrovni samotné obce, proč sociální demokracie dostávala skoro vždy největší podporu, kromě voleb do okresního zastupitelstva v roce 1928, jaké vztahy byly mezi přívrženci sociální demokracie a národní demokracie, která měla dlouhá léta na postu starosty svého člena Jaroslava Lambla? Existují údaje o reakci obyvatel Nelahozevsi na zhoršení vnitřních poměrů v Československu v roce 1938 v důsledku tzv. sudetské krize? Podobně chybí i zkoumání otázek z oblasti hospodářské, ze společenského a kulturního života. Jaké reakce byly mezi obyvateli obce, když např. v roce 1932 byl otevřen firemní komplex Velkonákupní společnosti družstev, který na rozdíl od jiných dvou menších firem (i když jiného charakteru) zaměstnával přes 200 osob (celkový počet obyvatel obce, jak píše autorka, v roce 1930 byl 1 007)? Pouze na jednom místě se velmi stručně zmiňuje církevní život. Určitě by stála za pokus analýza vývoje obce i z pohledu vzájemných vztahů mezi většinovými katolíky a menšinou evangelíků a osob bez vyznání. Také sociální struktura obyvatel mohl být věnován větší prostor. Dokonce jen zmínění faktu, že jedna žena, Albína Kytlová, místní porodní asistentka, se jako kandidátka Sdružených stran v letech 1919–1934 zúčastňovala úspěšně voleb, měla vzbudit autorčinu pozornost, neboť se jednalo o něco úplně nového v politickém životě nejen v Nelahozevsi (teprve bezprostředně po první světové válce v Československu a mnohých dalších státech Západní a Střední Evropy ženy poprvé získaly volební právo). Alespoň pokus o sondu do popsáných problémů by nepochybně kvalitu textu zvýšil.

Na poskytnutí odpovědí by však jen jeden druh pramenů nestačil. Práce nevychází z jakéhokoli dobového tisku (na s. 39 autorka jen zmiňuje *Kralupsko-velvarský obzor*, ale přímo ho nepoužívala). Dá se předpokládat, že zápisky či vzpomínky politických či společensky aktivních osobností Nelahozevsi z meziválečného období neexistují, ale bylo by vhodné, aby to bylo v úvodu uvedeno. Závěr práce (s. 59–61) kromě celkového souhrnu nabízí některé závěrečné autorčiny myšlenky, což lze hodnotit velmi kladně.

Bakalářská práce je psaná spisovným jazykem. Věty jsou formulovány jasně. Zřetelná je však velká závislost na dostupných kronikách, autorka často přejímá styl vyjadřování kronikářů. Větší překlepy nebyly zjištěny. Poznámkový aparát má nejednotný styl psaní a uvádění bibliografických jednotek (např. poznámky 23 a 24 ve srovnání s poznámkami 30 a 31). Po prvním uvádění archivu už není nutné opakovat jeho celý název (např. poznámky: 11, 12, 19). Věta by neměla začínat číslem jako na konci strany 35.

Velmi kvalitně jsou na základě údajů ze Státního okresního archivu v Mělníku zpracovány tabulky na konci práce (s. 66–72), které se vztahují na výsledky parlamentních voleb i voleb do zemského, okresního a obecního zastupitelstva v Nelahozevsi v období mezi světovými válkami. Vhodné by bylo doporučit, aby v hlavním textu (v třetí kapitole), kde se píše o volbách, byl vždy v poznámkách pod čarou uváděn odkaz na konec textu, aby čtenář věděl předem, že jsou v práci dostupné tabulky, s jejichž pomocí se volební tematika snadněji sleduje.

Bakalářskou práci Terezy Najmanové *Politický a společenský vývoj Nelahozevsi v letech 1918–1938* lze přes všechny zjištěné nedostatky hodnotit minimální kladnou známkou. Dá se předpokládat, že autorka bude schopná ji obhájit. Kritika se ovšem netýká jen textu, ale také faktu, že práce byla v takové formě schválena školitelem.

Autorka v závěru svého textu vyjadřuje představu, že by se „další bádání v budoucnu mohlo zaměřit například na vývoj obce během druhé světové války a v době poválečné“ (s. 61). Téma by bylo dozajista užitečné. Ovšem podobný přístup k němu jako v této práci by mu

neprospěl. Jiné metody práce, především hlubší analýza pramenů a dalších zdrojů by byly nezbytné.

Náměty pro obhajobu (formou otázek):

- Vše, co již zaznělo v posudku výše.

Bakalářskou práci doporučuji k obhajobě.

Datum a podpis oponenta:

.....4. 8. 2020.....
Mgr. Milan Sovilj, Ph.D.